T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/160
KARAR NO : 2024/266
KARAR TR : 08/07/2024

ÖZET: Görev uyuşmazlığına konu edilen adli yargı kararı, idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı niteliğinde olmadığından ve davada taraflar aynı olmadığından 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 17. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

İdari Yargıda
Davacılar : 1- İ.E.H.İ 2- A.H.İ 3- H.E.H.İ
Vekili : Av. H.Y
Adli Yargıda
Davacılar : 1- İ.E.H.İ 2- A.H.İ 3- M.E.H.İ
Vekili : Av. H.Y
İdari Yargıda
Davalı : Konya Valiliği
Adli Yargıda
Davalı : Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılar vekili, Suriye uyruklu müvekkilleri İ.E.H.İ ve A.H.İ'in müşterek çocukları olan H.E.H.İ'in geçici koruma kimlik belgesinde yer alan 01/03/2010 olan doğum tarihinin 15/02/2004 olarak düzeltilmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Konya 1. İdare Mahkemesi 14/06/2022 tarih ve E.2022/450, K.2022/606 sayılı karar**ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; Suriye uyruklu davacıların oğlu H.E.H.İ'in geçici koruma kimlik belgesinde yer alan 01.03.2010 olan doğum tarihinin hatalı olarak kaydedildiği, gerçek doğum tarihinin 15.02.2004 olduğu gerekçesiyle H.E.H.İ'in geçici koruma kimlik belgesinde yer alan 01.03.2010 olan doğum tarihinin 15.02.2004 olarak düzeltilmesi istemiyle bakılan işbu davanın açıldığı anlaşılmıştır.

5490 sayılı Kanun hükümleri uyarınca; nüfus kaydına ilişkin kimi işlemlerin yargısal, kimi işlemlerinse idari kararlarla yapılması esası benimsenmiştir.

5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinin birinci fıkrasında, olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hataların nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltileceği; aynı Kanun'un 38. maddesinde ise aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtların maddî hata kapsamında değerlendirileceği, bu tür maddî hataların Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltileceği veya tamamlanacağı, tescil sırasında dayanak belgesinde bulunduğu halde yapıldığı belirtilen maddi hataların düzeltilmesi istemiyle açılan davalarda idari yargı görevli olduğu, maddi hatadan kaynaklanmayan Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerine ilişkin olankayıt düzeltme davalarında ise adli yargı yerlerinin görevli olduğu anlaşılmaktadır.

Somut olayda ise, davacıların geçici koruma başvurusu sırasında Suriye resmi makamlarınca verilmiş olan aile cüzdanını ibraz ettiği ve geçici koruma kaydının bu belgeye göre alındığı ve geçici koruma kimlik belgesinin davacının ibraz ettiği aile cüzdanındaki bilgiler esas alınarak tanzim edildiği anlaşılmakta olup; Türkiye'de yabancı olarak bulunan ve yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca geçici kimlik koruma belgesine sahip davacıların herhangi bir maddi hatadan kaynaklanmayan ve

Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerine ilişkin olankayıt düzeltme davası niteliğindeki işbu uyuşmazlığın görümve çözümünde adli yargınıngörevli olduğu sonucuna varılmıştır."

3. Davacılar vekili bu kez, müvekkillerinin diğer müşterek çocukları olan M.E.H.İ'in geçici koruma kimlik belgesinde yer alan 01/01/2008 olan doğum tarihinin 2003 olarak düzeltilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 12/05/2023 tarih ve E.2023/374, K.2023/417 sayılı kararı**ile, adli yargıda nüfus kaydının düzeltilmesine yönelik dava açılamayacağından, sübuta ermeyen davanın reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir.Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...Eldeki davada; ilgili istemde bulunan Suriye vatandaşı olup, ülkede yaşanan savaş nedeni ile 6458 sayılı Kanun uyarınca geçici koruma kapsamında Ülkemize giriş yapmış ve İçişleri Bakanlığı Konya Valiliğince şahıslara geçici koruma kimlik belgesi verilmiştir. İlgili istemde bulunan doğum tarihinin düzeltilmesi için eldeki davayı açmıştır. İlgili istemde bulunan Türk vatandaşı değildir. Yine Türkiye'de nüfus sisteminde herhangi bir kaydı bulunmamaktadır.

Geçici Koruma Yönetmeliği'nin 22. maddesi uyarınca düzenlenen ve nüfus kütüğüyle ilgisi bulunmayan geçici koruma kimlik belgesi düzenlenmesi işlemi 5490 sayılı Kanun ile düzenlenen nüfus hizmeti olmayıp idari niteliktedir. Bu sebeple davacının talebi nüfus kütüklerindeki kayıtların düzeltilmesine yönelik olmayıp, geçici koruma kimlik belgelerindeki doğum tarihi bilgilerinin düzeltilmesine yönelik olduğu, bu yönüyle taleplerin Nüfus Kanunu kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır (Uyuşmazlık Mahkemesi 29.11.2021 tarih ve 2021/428 E. 2021/628 K. Sayılı kararı, İstanbul BAM 2. HD 2021/2305 E. 2022/ 1641 K. Sayılı ilamı).

Davacı ancak geçici koruma kimlik belgesini veren Konya Valiliğine başvurarak geçici kimlik belgesindeki yanlışlıkların düzeltilmesini talep edebilecektir. Bu talebinin kabul edilmemesi halinde idari yargıya başvurması mümkündür. Bu şartları yerine getirmeden adli yargıda nüfus kaydının düzeltilmesine yönelik dava açılamayacağından sübuta ermeyen davanın reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Davanın REDDİNE ...,"

5. Davacılar vekilinin 27/04/2024 tarihli dilekçesi ile, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunması üzerine Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesince, dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. Anayasa'nın *"Uyuşmazlık Mahkemesi"* başlıklı 158. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir..."

7. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un*"Mahkemenin görevi"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir.

Özel kanun uyarınca hakeme başvurulmasının zorunlu olduğu hallerde, eğer hakemlik görevi hakim tarafından yerine getirilmiş ise bu merci, davanın konusuna göre, yukarıdaki fıkrada yazılı adli veya idari yargı mercilerinden sayılır."

8. 2247 sayılı Kanun'un *"Olumsuz görev uyuşmazlığı"* başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (...) ileri sürülebilir.."

9. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir :

"Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/07/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesi kapsamında davacı vekili tarafından başvuru yapıldığı görüldü, Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın anılan Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Mevzuat kısmında belirtilen düzenlemelere göre, davanın taraflarınca 14. madde kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulabilmesi için, adli ve idari yargı yerlerince, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada yargı yolu bakımından verilmiş görevsizlik kararları bulunmasıgerekmektedir.

12. Dosyaların incelenmesinden, olumsuz görev uyuşmazlığına konu edilen iki karardan idari yargı kararı görevsizlik kararı niteliğinde olmasına karşın, adli yargı yeri kararının yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı niteliğinde olmadığı, *"sübuta ermeyen davanın reddine"* yönelik verilmiş bir karar olduğu, öte yandan, davacılar vekili tarafından idari yargıda davacılar İ.E.H.İ ve A.H.İ'in müşterek çocukları olan diğer davacı H.E.H.İ'in yaş düzeltilmesine ilişkin dava açmasına karşılık; adli yargıda diğer çocuk M.E.H.İ'in yaş düzeltilmesine ilişkin dava açıldığı, dolayısıyla davada davalıların aynı olmadığı anlaşılmıştır.

13. Adli ve idari yargı yerlerince tarafları aynı, karşılıklı olarak verilmiş ve kesinleşmişgörevsizlik kararları bulunmadığı dikkate alındığında; adli ve idari yargı yerleri arasında görev uyuşmazlığı oluştuğundan söz etmenin de mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda olayda, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri koşulu gerçekleşmemiştir.

14. Ayrıca, Mahkememizce yapılan araştırmada davacı H.E.H.İ hakkında yaş düzeltilmesi istemli açılan ancak, olumsuz görev uyuşmazlığı konusu yapılmayan davada Konya 4. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen 20/01/2022 tarih E.2021/827, K.2022/59 sayılı kararın davanın reddine ilişkin olduğu, dolayısıyla 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşıyan birgörevsizlik kararı niteliğinde olmadığı anlaşılmıştır. Davacı M.E.H.İ hakkında ise, Konya 1. İdare Mahkemesi nezdinde yaş düzeltilmesi istemli herhangi bir dava açılmadığı tespit edilmiştir.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

08/07/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN